

Mødet den 13. Decbr. 1917.

Fraværende: Mikael Johansen.

1. (J. Nr. 41—1917). Bekendtgørelser af 1. December 1917 fra Indenrigsministeriet angaaende Indkøb og Udlevering af **Oliekager og Foderblandinger**.
Toges til Efterretning.
2. (J. Nr. 424—1917). Tillægsbekendtgørelse af 3. December 1917 fra Indenrigsministeriet vedrørende **Hjemmemarkedets Forsyning med Smør**.
Toges til Efterretning.
3. (J. Nr. 23¹⁸—1917). Beretning om **Kødkontrollen og Kvægtorvet** i 1916—17.
Toges til Efterretning.
4. (J. Nr. 10¹⁸—1917). Valg af Medlemmer til **Huslejenævnene**.

Fra Aarhus Grundejerforening forelaa følgende Forslag:

For Domsognet:

Som Ejer: Malermester C. Chr. Nielsen, Nørregade Nr. 53.

Suppleant: Murermester M. P. Mogensen, Niels Juelsgade Nr. 65 A.

Som Lejer: Tandlæge Mejndor, Kystvejen Nr. 25.

Suppleant: Købmand Chr. Hansen, Rosenfløjen, Borgporten Nr. 18.

For Frue Sogn:

Som Ejer: Tømrmester J. Chr. Yde, Nørrebro-
gade Nr. 22.

Suppleant: Tømrmester N. C. Christiansen,
Vesterbrogade Nr. 64.

Som Lejer: Farvehandler Emanuel Jensen, Vester-
gade Nr. 3.

Suppleant: Bankdirektør Bille Fog, Vestergade
Nr. 69.

For Sct. Pauls Sogn:

Som Ejer: Snedkermester Anton Jensen, Bruuns-
gade Nr. 62.

Suppleant: Tømrmester H. Øvlisen, Schleppe-
grellsgade Nr. 16.

Som Lejer: Købmand (Ostehandler) M. P. Søren-
sen, Odensegade Nr. 3.

Suppleant: Kommunalærer S. M. Sørensen, Hans
Brogesgade Nr. 31.

For Sct. Johannes Sogn:

Som Ejer: Tømrmester N. P. Elsborg, Trøjborg-
vej Nr. 52.

Suppleant: Kommunalærer L. K. Brandt, Her-
luf Trollesgade Nr. 22.

Som Lejer: Boghandler Leth Bang, Kystvejen
Nr. 25.

Suppleant: Overretssagfører A. Christensen, Hej-
bergsgade Nr. 25.

Forretningsnævnet:

Som Ejer: Malermester J. C. Petersen, Thunøgade
Nr. 40.

Suppleant: Murermester Jens Mikkelsen, Dr.
Margrethesvej Nr. 5.

Som Lejer: Købmand Holger Larsen, Hjørnet af
Borgporten og Volden.

Suppleant: Boghandler Emil Nielsen, Frederiks-
gade 33.

Formanden anmodede Medlemmerne om at stille Forslag.

Møller kunde paa sin Gruppes Vegne anbefale det af Grundejerforeningen stillede Forslag.

Christensen foreslog at genvælge de fra socialdemokratisk Side ved sidste Valg valgte.

Mousten gjorde opmærksom paa, at der paa Grundejerforeningens Liste fandtes en Fejl, idet Kommunalærer S. M. Sørensen, uagtet han var Grundejer, var opført som Lejer.

P. Petersen foreslog at vælge Kommunalærer Aalsø, Pontoppidansgade, i Stedet for Kommunalærer S. M. Sørensen.

Det vedtoges at genvælge de fra socialdemokratisk Side ved sidste Valg valgte Medlemmer og Suppleanter. De øvrige Medlemmer og Suppleanter valgtes i Overensstemmelse med det fremlagte Forslag fra Aarhus Grundejerforening, dog at Lærer Aalsø valgtes i Stedet for Lærer S. M. Sørensen.

5. (J. Nr. Nr. 446—1917). Fra Hjælpekassens Bestyrelse var fremsendt følgende Skrivelse af 21. November 1917 fra Bestyrelsens Sekretær til Bestyrelsen angaaende **Forstaaelsen af midlertidig Lov af 27. Oktober 1917 § 8 angaaende overordentlig Hjælp til arbejdsløse:**

»I Anledning af Spørgsmaalet om, hvorvidt den i Aarhus hidtil anvendte Understøttelse efter Takst (12 Kr. ugl. til Mand og Hustru + 2 Kr. 40 Øre ugl. til hvert Barn — indtil 26 Kr. ugl.) fremdeles kan anvendes efter Lov ^{27/10} 1917 § 8, maa det vel siges, at en direkte ugentlig Supplering af den i Lovens §§ 6 og 7 nævnte Understøttelse ikke kan ske, medmindre der foreligger »særlige Forhold«.

Exempler paa særlige Forhold er nævnt i

§ 8, og iøvrigt har det altid været Hjælpekassens Skøn, der har været afgørende for, hvad der er »særlige Forhold« — (lang Tids Arbejdsløshed maa saaledes være særligt Forhold — f. Eks. for Olimøllens, Havnens og Mønstedes Arbejderes Vedkommende) — Stillingen i det hele i Aarhus, der har været særlig haardt ramt af Arbejdsløshed, og den Omstændighed, at de arbejdsløse nu i længere Tid har været vant til at faa Snppleringshjælp og har regnet med den derved fremkomne Indtægt, maa ogsaa tages i Betragtning. — De, der ikke er Medlemmer af Arbejdsløshedskasser — ikke selv har forsikret sig — understøttes i det væsentlige efter samme Takst.

Der er da ogsaa Enighed indenfor hele Hjælpekassens Bestyrelse om, at de arbejdsløse ikke kan stilles ringere i Kaar end tidligere og daarligere end andre understøttede, og den anvendte Takst er iøvrigt ved sin glidende Skala et Udtryk for, at de daarligst stillede f. Eks. Arbejdsmænd og Malere — og de, der har mange Børn, i særlig Grad hjælpes.

Med den Mængde arbejdsløse, der for Tiden er (D. D. 2533), vil det være i høj Grad vanskeligt for ikke at sige uoverkommeligt for Bestyrelsen for Hjælpekassen at skønne i hvert enkelt Tilfælde — trykkendø Gæld f. Eks. Mejeriregninger, for Gas, Tøj o. l. angiver de fleste at have.

I mange Byer har man anvendt Dyrtidslovens § 1 til Nedsættelse af Priserne ved Rabatkuponer til Folk under en vis Indtægtsgrænse, og i København og paa Frederiksberg ydes der foruden Nedsættelse af Mælkepriser 1 Krone ugentlig pr. Barn. — Der forlyder intet om, at disse Understøttelser nu vil ophøre (Bekendt-

gørelse fra Frederiksberg Kommune af 16. November 1917 efter den ny Lovs Ikrafttræden). Hjælpen ydes dog i disse Tilfælde gennem Kommunalbestyrelserne, ikke gennem Hjælpeskassen, men det er dog direkte Hjælp i Henhold til Dyrtidslovens § 1.

Ved de mange Forespørgsler (ogsaa private) ser man da ogsaa, at der i de større Byer, hvor Arbejdsløsheden har været størst og varet længst, er opstaaet nogen Raadvildhed i Hjælpeskasserne om den fortsatte Administration.

Da der har sket adskillige Henvendelser til Fattigvæsenet, og da en Forringelse af de arbejdsløses Kaar efter Hjælpeskassebestyrelsens Skøn som foran nævnt ikke er forsvarlig, er det formentlig det rigtigste i det store og hele saa vidt muligt at opretholde Status quo.

Dette kunde jeg tænke mig blev ordnet saaledes, at de arbejdsløse, der søger om yderligere Hjælp i Henhold til § 8, indgiver Ansøgning — som vedlagte Blanket udviser — igennem Arbejdsløshedskasserne. Disse indsender Andragenderne til Hjælpeskassen med Forklaring, Bilag og Indstilling, og Bestyrelsen skønner derpaa — i nogen Grad med den hidtil anvendte Takst som Ledetraad — over Sagerne. Ugentlig Hjælp af Hjælpeskassen til de arbejdsløse ydes ikke, medmindre det er nødvendigt, men saa vidt muligt kun 1 Gang pr. Maaned, og naar begrundet Ansøgning foreligger.

Bestyrelsen bør saa vidt muligt anvende § 8, naar yderligere Hjælp kan gives, da Refusionen herefter i Henhold til Dyrtidslovens § 1 er $\frac{2}{3}$, og da Kommunens Tarv saaledes herved bedst varetages.

I de Tilfælde, hvor det ikke menes, at Hjælp kan ydes efter § 8, henvises Sagen til den almindelige Hjælpekasselov.

Samarbejde søges med Arbejdsløshedskasserne.«

Fra et Mindretal i Hjælpekassens Bestyrelse forelaa følgende Skrivelse af 27. November 1917:

»Foranlediget ved en i Hjælpekassens Møde den 21. ds. oplæst og til Hr. Borgmesteren indleveret Skrivelse — affattet af Hjælpekassens Sekretær —, hvilken Skrivelse ikke staar som et Udtryk for den samlede Bestyrelse, finder et Mindretal Anledning til følgende Bemærkninger:

Flertallet indenfor Bestyrelsen fortolker Lovens § 8 saaledes, at man — som hidtil — i Henhold til den kommunale Dyrtidslovs almindelige Regler har Lov til at supplere den ugentlige Understøttelse, der oppebæres af Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser efter §§ 6 og 7 i midlertidig Lov af 27. Oktober 1917, op til et nærmere fastsat Beløb (for Tiden 12 Kr. pr. Uge pr. Mand og Hustru + 2 Kr. 40 Øre pr. Barn pr. Uge).

Mindretallet kan ikke tiltræde denne Opfattelse af § 8, da man mener, at en saadan Supplering, jfr. Ministeriets Cirkulærer af ³⁰/₁₀ og ²²/₁₁ 1917, kun er tilladt i særlige Tilfælde, medens det efter Flertallets Fortolkning skulde danne Reglen, idet Flertallet anser Arbejdsløshed i Almindelighed som et »særligt Forhold.«

Mindretallet er selvfølgelig — som hidtil — villig til at yde virkelig trængende den nødvendige Understøttelse, naar det kun sker indenfor Lovens Grænser, idet man dog tilføjer, at man bør være varsom med at yde Understøttelser,

der bevirker, at det ikke kan betale sig for den understøttede at søge Arbejde.«

F o r m a n d e n oplæste § 8 i midlertidig Lov af 27. Oktober 1917 om overordentlig Hjælp til arbejdsløse og bemærkede efter at have gjort opmærksom paa den Divergens, der ifølge de to Skrivelser fandtes mellem Hjelpekassebestyrelsens Flertal og dens Mindretal, at Sagen altsaa drejede sig om, hvad der skulde forstaas ved »særlige Forhold«. Efter Talerens Mening kunde Byraadet ikke træffe nogen Afgørelse i dette Spørgsmaal, idet Hjelpekassens Bestyrelse selvfølgelig selv maatte fortolke Loven. Der var saaledes ikke andet at gøre end at tage Skrivelserne til Efterretning, selv om der naturligvis intet var til Hinder for, at Byraadets Medlemmer udtalte sig om Sagen.

Møller var ikke enig med Formanden i, at Hjelpekassens Bestyrelse selv skulde fortolke Loven, idet Regelen jo var, at Ministeriet i Cirkulærer eller Bekendtgørelser gjorde nærmere Rede for Lovenes Udførelse, hvilket ogsaa var sket med Hensyn til den midlertidige Lov af 27. Oktober 1917. Da Indenrigsministeriet i Bekendtgørelsen af 22. November 1917 tydeligt havde udtalt, at Arbejdsløshedshedskassehjælpen ikke kunde suppleres uden, at der var særlige Forhold tilstede, vilde det formentlig være rigtigst, at Byraadet tilskrev Hjelpekassens Bestyrelse, at den maatte administrere Kassen efter de gældende Love og Ministeriets Skrivelser.

F o r m a n d e n troede ikke, at Byraadet havde nogen selvstændig Fortolkningsret overfor Hjelpekassen, hvis Bestyrelse var valgt direkte af Vælgerne. Ved at følge Hr. Møllers Forslag vilde man ikke opnaa andet end at sige det selvfølgelig til Hjelpekassebestyrelsen, at den skulde rette

sig efter Lovene. Noget andet var, at Byraadet kunde gaa direkte til Ministeriet med Forespørgsel om, hvorledes Loven skulde fortolkes, men noget synderligt vilde der næppe vindes derved.

S i m o n s e n var ganske enig med Formanden i, at det tilkom Bestyrelsen selv at fortolke og administrere Loven. Taleren vilde gerne være med til at yde Bestyrelsen Anerkendelse for den Maade, hvorpaa den hidtil havde administreret, og han troede ikke, man kunde rette nogen Bebrejdelse mod den for i det foreliggende Tilfælde at være gaaet uden for Loven. Ved den sidste Lov om Hjælp til arbejdsløse var der blevet givet Kommunerne Lejlighed til at udvide den egentlige Arbejdsløshedsunderstøttelse betydeligt. Der var imidlertid Tilfælde, hvor Arbejdsløshedsunderstøttelsen vilde blive noget mindre end Hjælpekasseunderstøttelsen hidtil havde været, men det var klart, at der i saadanne Tilfælde maatte være særlige Forhold tilstede, og det var da kun naturligt, at Hjælpekassens Bestyrelse benyttede Loven saaledes, at de paagældende ikke fik mindre end hidtil. Byraadet kunde ikke give Bestyrelsen noget Paabud, og der var i det hele taget ikke Anledning til at foretage sig videre. Desuden var Divergensen i Bestyrelsen næppe synderlig alvorlig, da Mindretallet vel ellers nok selv vilde have fundet paa at spørge Ministeriet. Taleren henstillede, at man tog Skrivelserne til Efterretning.

M ø l l e r kunde ikke forstaa, at et Flertals Fortolkning skulde anses for rigtigt, da det jo kunde føre til, at Loven blev forskellig praktiseret de forskellige Steder. I Lovens § 8 var det udtrykkeligt angivet, hvad der skulde anses for »særlige Forhold«, og Bestyrelsens Mindretal hævdede kun, at Arbejdsløshedsunderstøttelsen ikke maatte

suppleres, med mindre der forelaa dei Loven nævnte særlige Forhold. Men Mindretallet i Bestyrelsen kunde jo iøvrigt selv forespørge Indenrigsministeriet om, hvorledes Bestemmelsen skulde forstaas.

Formanden kunde ikke indrømme, at det i Lovens § 8 blev angivet, hvilke Forhold, der maatte anses for »særlige Forhold«. Foran de nævnte Forhold: stort Børneantal, Sygdom, trykkende Gæld, stod »bl. a.«, hvor med altsaa var givet, at de anførte Forhold var nævnt eksempelvis.

Christensen havde den Opfattelse, at Hjælpekassebestyrelsens Flertal var paa den sikre Side i sin Fortolkning, idet de anførte Forhold kun var nævnt eksempelvis. For Arbejdere fra tekniske Fag blev der ingen supplerende Tilskud givet, med mindre vedkommende havde 5 Børn eller derover, i hvilket Tilfælde der blev ydet 2 Kr. 40 Øre ugentlig for hvert Barn ud over 4. For Fag med stor Arbejdsløshed og en lav Arbejdsløshedsunderstøttelse, f. Eks. 12 Kr. 25 Øre, var det klart, at de paagældende maatte være i saa trykkende Forhold, at de maatte paadrage sig Gæld hver eneste Uge, og saa maatte Betingelsen om »særlige Forhold« være tilstede. Da Hjælpekassens Bestyrelse første Gang behandlede dette Spørgsmaal, havde Mindretallet intet at indvende imod Flertallets Fortolkning. Byraadet havde ingen Kompetence til at gøre sig til Dommer over Hjælpekassens Bestyrelse; vilde dennes Mindretal gaa videre med Sagen, kunde det selv spørge Ministeriet. Taleren anbefalede at tage Skrivelserne til Efterretning.

Brammer var enig med Formanden i, at Byraadet ikke kunde give sig af med at fortolke Loven for Hjælpekassens Bestyrelse. Derimod kunde det maaske være paa sin Plads, om Byraa-

det udtalte sin Tilfredshed med, at Bestyrelsen vilde udsende de i Sekretærens Skrivelse omtalte Skemaer, saaledes at der kunde ske en Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde. Ved saadan Undersøgelse vilde man komme ind paa, at der ikke blev givet mere i Understøttelse, end den paagældende kunde opnaa ved Arbejde, og det havde ikke ringe samfundsmæssig Betydning. Hvis Byraadet vilde gøre andet i Sagen end at tage Skrivelserne til Efterretning, vilde Taleren henstille, at man erklærede sig tilfreds med Anvendelsen af Skemaerne.

P. P e t e r s e n troede, at Hjælpekassen noget misforstod sin Opgave ved at optræde som Forsørgelseskasse. At der var noget forkert ved den Fremgangsmaade, der nu blev anvendt, fremgik tydeligt deraf, at en arbejdsløs kunde have mere i Indtægt gennem Understøttelser, end naar han stod i fast Arbejde. Paa den Maade blev Arbejdsløsheden ret stærkt forøget, idet Folk selvfølgelig søgte hertil i stort Tal, og dette bevirkede atter, at der ikke blev Beboelseslejligheder nok. Man var i det hele taget kommet ind paa en Fremgangsmaade, som i det lange Løb kunde blive farligt for Kommunen, hvis den ikke snart blev forandret.

C h r i s t e n s e n vilde gerne vide, hvilken Forandring, der kunde foretages, med mindre der var Arbejde nok at faa, men maaske vilde Hr. P. Petersen anwise Arbejde til de arbejdsløse. Overfor de Herrer Braminers og P. Petersens Bemærkninger om, at der i visse Tilfælde blev givet mere i Understøttelse, end de paagældende kunde tjene ved Arbejde, maatte Taleren gøre opmærksom paa, at der var Arbejdsgivere, der lønnede deres Arbejdere saa slet, at de ikke kunde leve deraf.

Desuagtet var Understøttelserne ikke højere end Arbejdsindtægten, med mindre der var mange Børn. Til Eksempel skulde nævnes, at først med 6 Børn kunde Understøttelserne ialt naa op til 32—33 Kr. om Ugen.

Møller fandt det meget betænkeligt, at der i Understøttelse kunde faas mere, end der kunde tjenes ved Arbejde. Det var blevet sagt Taleren, at en Arbejdsmand med 5 Børn kunde faa 33 Kr. om Ugen i Understøttelse plus Dyrtidsmærkerne. Selvfølgelig var det ikke for meget til Familien at leve af, men det var uheldigt, at Indtægten var 2—3—4 Kr. større, end hvis vedkommende arbejdede. Saadant virkede demoraliserende, og det var et Spørgsmaal, om det ikke virkede hæmmende for mange i deres Bestræbelser for at faa Arbejde. Man kunde næppe sige, at en Arbejdsgiver, som lønnede med 33 Kr. om Ugen, var en daarlig Arbejdsgiver. I hvert Fald maatte Kommunen saa ogsaa være en daarlig Arbejdsgiver.

Marthin Pedersen syntes, det var mærkeligt, at Hr. Møller vilde paastaa, at en Arbejdsmand efter Dyrtidsloven og Arbejdsløshedsloven kunde opnaa 33 Kr. om Ugen i Understøttelse, idet der her i Byen ikke var en eneste Arbejdsmand, der opnaaede saa meget. Der blev ydet 12 Kr. pr. Uge til Mand og Hustru plus 2 Kr. 40 Øre for hvert Barn, altsaa for en Familie med 5 Børn 24 Kr. Dyrtidsmærkerne og Brændselshjælpen, som alle fik i Henhold til deres Indtægt, kunde ikke medregnes i denne Forbindelse. Det var maaske rigtigt nok, at en Arbejder i visse Tilfælde kunde oppebære mere i Understøttelse, end han kunde have i Arbejdsfortjeneste, men Grunden hertil var i saa Tilfælde, at man stod overfor en saa karrig Arbejdsgiver, at hans Arbejdere var

berettigede til at faa deres Arbejdsfortjeneste suppleret op til det Beløb, der kunde gives i Understøttelse. Saadanne Arbejdsgivere fandtes der, endog i Byraadet fandtes der en, en Fabrikant, der beskæftigede Folk for en Ugeløn paa højst 8 Kr. Det sagde sig selv, at saadanne Arbejdere maatte have offentlig Hjælp for at kunde leve.

Kjeld Sørensen skulde gerne indrømme, at Hjælpekassen i nogen Grad var blevet en Forsørgelseskasse, men Aarsagen hertil var, at det under Krigen var blevet en Nødvendighed. Det gjaldt om, at Hjælpekassebestyrelsen fortolkede Lovene saa godt og fornuftigt som muligt, og i saa Henseende kunde der ikke bebrejdes den noget. Kassen blev administreret godt, og Understøttelserne var meget fornuftige, i hvert Fald ikke for store. Det var meget rigtigt, at der ikke burde gives mere i Understøttelse, end der kunde tjenes ved Arbejde, men paa den anden Side vilde dog vist alle indrømme, at det var umuligt for en Familie, der bestod af 8—10 Mennesker, at leve af 26—28 Kr. om Ugen. Det var længe siden, at Fattigudvalget uden Hensyn til dets Sammensætning havde ment, at en saadan Familie ikke kunde klare sig med det Beløb, og saa vidt Taleren vidste, gav Hjælpekassen ikke mere. Den Mand, der ikke tjente mere ved sit Arbejde, var pisket til at søge Hjælp, og det var heller ingen Skam for ham at gøre det, da han ellers maatte sulte sine Børn. Hvis Hjælpekassebestyrelsens Mindretal havde Ret i sin Fortolkning, betød det kun, at en Del af de arbejdsløse maatte have Understøttelse fra andre Steder end Hjælpekassen.

Christensen vilde overfor Hr. Møller, som havde nævnt, at Kommunen saa ogsaa maatte være en daarlig Arbejdsgiver, bemærke, at vel

havde Kommunens Arbejdere ikke nogen stor Løn, men de fik dog lidt Dyrtidstillæg og lejlighedsvis havde de ogsaa lidt Overarbejde.

Møller fastholdt, at de af ham nævnte Understøttelsesbeløb var rigtige. En Familie med 5 Børn kunde faa op til 33 Kr. om Ugen.

Marthin Pedersen troede, Hr. Møller havde faaet fejl Underretning. En Familie med 5 Børn kunde højst faa 24 Kr. om Ugen plus de Ydelser, der var tilgængelig for alle efter Indtægten, og i Huslejhjælp ikke over 35 Kr. om Maa-neden, altsaa ikke 33 Kr. om Ugen.

Brøndum bemærkede i Anledning af Hr. P. Petersens Udtalelse om, at Hjælpekassen var blevet en Forsørgelseskasse, at Hjælpekassens Opgave var at hjælpe, men at Hjælpen naturligvis maatte være saadan, at den, der fik den, kunde leve, enten han havde Arbejde eller ikke. Skævheden ved, at der i visse Tilfælde maatte ydes mere i Understøttelse, end den vedkommende kunde have i Arbejdsfortjeneste, skyldtes Frikonkurrencen, hvor det for Arbejdsgiveren gjaldt om at faa den billigst mulige Arbejdskraft uden Hensyn til, om Arbejderen kunde leve af sin Løn eller ej. Taleren troede, at Hjælpekassens Pligt til at hjælpe Arbejdslønnen op kunde føre til en vis Arbejdspligt for at faa Bidrag, men naturligvis ogsaa til Pligt for det offentlige til at skaffe Arbejde.

Møller var glad ved, at Hr. Marthin Pedersen nu var naaet op til en Understøttelse af mellem 32 og 33 Kr. om Ugen for en Familie med 5 Børn. Naar Taleren havde nævnt 33 Kr., var det altsaa rigtig nok.

Marthin Pedersen hævdede, at Hr. Møller ikke kunde nævne et eneste Tilfælde, hvor der var blevet givet den af ham nævnte Understøttelse.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 495—1917). Indstilling fra Sygehusudvalget om Bemyndigelse til at lade udarbejde **Planer til en Portnerbolig og Kontorbygning ved Kommunehospitalet**, saalydende:

»Naar de nye Afdelinger paa Kommunehospitalet tages i Brug, maa man regne med en Belægning af ca. 350 Patienter daglig. Den store Belægning medfører, at der daglig kommer flere hundrede besøgende til Patienterne og en Del besøgende til Funktionærerne (Besøgende er for Tiden om Søndagen ca. 600). For at have nogen Kontrol med de mange fremmede har Udvalget ment, at det vilde være det rigtigste, at der opføres en Portnerbolig ved Indgangen fra Sygehusboulevarden. Saafremt en saadan Portnerbolig opføres, kunde man undlade at foretage Forandringen af den nuværende Kontorbygning, hvilket er budgetteret til 11000 Kr., idet Kontorerne kunde henlægges til næynte Portnerbolig. Udvalget tillader sig at indstille, at det i Henhold til ovenstaaende faar Bemyndigelse til at lade udarbejde Plan til Opførelse af en Portnerbolig«.

Indstillingen vedtoges.

- 7 (J. Nr. 496—1917). Indstilling fra Sygehusudvalget om en **Omordning af de kommunale Hospitalers forskellige Afdelinger**, saalydende:

»I Tilslutning til medfølgende Skrivelse fra Lægeraadet skal Udvalget, navnlig under Hensyn til, at Forholdene for de tuberkuløse paa Marselisborg Hospital vil blive bedre end paa Kommunehospitalet, anbefale, at Byraadet tiltræder Forslaget om at flytte den dermatologiske Afdeling fra Marselisborg Hospital op paa Kommunehospitalet og overlade Afdelingen paa Marselisborg Hospital til Brug for de tuberkuløse.

Forudsætningen for denne Forandring er, at der fra Ministeriets Side ydes et Byggetilskud paa mindst 75000 Kr. i Lighed med, hvad der er bevilget til en Tuberkuloseafdeling paa Kommnehospitalet.

Ombytning af de to Afdelinger vil blandt andet medføre:

1. at der paa Marselisborg Hospital indrettes Liggehaller for de tuberkuløse.
2. at de nuværende medicinske Afdelinger (den fremtidige dermatologiske Afdeling) sammenbygges som vist paa medfølgende Plan.

En saadan Sammenbygning skulde ogsaa finde Sted, saafremt Afdelingerne skulde benyttes til tuberkuløse, men ikke i nær saa stort Omfang.

3. Med Hensyn til Lægeassistance, vil Forandringen medføre, at der paa Marselisborg Hospital maa regnes med 1 Overlæge (Dr. Zahlmann), 1 Afdelingslæge (Løn ca 4000 Kr.) og 1 Reservelæge (Løn ca. 2400 Kr. + fri Station). Paa Kommnehospitalets dermatologiske Afdeling: 1 Overlæge (Dr. Bang), 1 Reservelæge (Løn ca. 2400 Kr. + fri Station) og 1 Kandidat. Lægepersonalet ved Hospitalet forøges i Henhold til ovenstaaende med 1 Reservelæge, men samtidig forøges Hospitalets Sengepladser med ca. 30, en Udvidelse som kan siges at være paa krævet for den dermatologiske Afdeling.

Udgifterne til Forandringen af Kommnehospitalets medicinske Afdeling til Tuberkuloseafdeling er kalkuleret til 85000 Kr. Forandringen til dermatologisk Afdeling vil medføre en Udgift af ca. 125000 Kr. og Liggehaller paa Marselisborg Hospital ca. 25000 Kr., altsaa en Udgift

af 65000 Kr. mere end oprindeligt budgetteret, men Hospitalet faar som overfor nævnt en Forøgelse af 30 Senge.

Det indstilles, at Byraadet tiltræder Tanken om nævnte Ændring og forespørger Sundhedsbestyrelsen, om denne for sit Vedkommende vil aubefale Forandringen.«

M o u s t e n forelagde Indstillingen, som han gennemgik udførligt. Derhos bemærkede han, at den foreslaaede Forandring sikkert vilde være til Fordel for de tuberkuløse, og at Lægerne satte stor Pris paa at faa de dermatologiske Patienter op paa Kommunehospitalet, hvilket Udvalget dog ikke var saa begejstret for. Sluttelig fremhævede Taleren, at Forudsætningen for det hele var, at Ministeriet vilde yde mindst de 75000 Kr., man havde Løfte paa til en Tuberkuloseafdeling.

F o r m a n d e n vilde anse det for heldigt, om man samtidig med at spørge Sundhedsstyrelsen forhørte sig om Byggetilskudet.

M ø l l e r udtalte, at Forandringen ikke syntes at være særlig heldig, skønt den vilde medføre en stor Ekstraudgift. Udgiften til Sygehusene var i det hele taget efterhaanden blevet saa stor, at det snart ikke mere kunde ses, hvor Pengene skulde komme fra. Taleren henstillede til Udvalget at overveje Sagen noget nærmere. Udvalget havde ganske vist fulgt Lægernes Indstilling, men det var ikke udelukket, at lidt Varsomhed med at følge Lægernes Ønsker kunde være heldig.

N. J o h. L a u r s e n erindrede om, at Lægerne, da Spørgsmaalet om de 75000 Kr. i Byggetilskud var fremme, lagde ret stærkt Pres paa for at faa de gamle Epidemibygninger anerkendt som Tuberkuloseafdeling, fordi der derved kunde opnaas udmærkede Forhold for de tuberkuløse. Det

syntes nu, som om Lægerne ikke mere vilde staa ved det. Taleren var tilbøjelig til at tro, at Bevillingen paa de 75000 Kr. nok kunde blive overført til en Tuberkuloseafdeling paa Marselisborg Hospital, men det vilde dog alligevel være bedst at faa det undersøgt. Taleren var ikke særlig glad ved at faa de dermatologiske Patienter op i det nu ret tæt sammenbyggede Kompleks paa Kommnehospitalet, fordi disse Patienter let kunde blive generende for de andre Patienter og de besøgende.

B r a m m e r havde tidligere udtalt sig om det ønskelige i den nu foreslaaede Forandring. Det vilde sikkert være meget heldigt for Tuberkulosepatienterne at komme ud paa Marselisborg Hospital, hvor Muligheden for at give dem en mere sanatoriemæssig Behandling var større end paa Kommnehospitalet. De Liggehaller, der kunde opføres paa Marselisborg Hospital, vilde blive ganske anderledes tilfredsstillende end paa Kommnehospitalet, hvorimod det vilde være meget heldigt at faa den dermatologiske Afdeling op paa dette. De dermatologiske Sygdomme fandtes nemlig ikke blot hos dem, der laa paa denne Afdeling, men ofte ogsaa hos Patienter paa de andre Afdelinger, hvorfor der krævedes et vist Samarbejde mellem disse og den dermatologiske Afdeling. Noget større Vanskelighed med disse Patienter vilde der næppe komme. Der havde vel i sin Tid været det, men da var Forholdene ogsaa ganske anderledes. Paa Københavns Kommnehospital fandtes den dermatologiske Afdeling i selve Hovedbygningen. Selvfølgelig skulde der holdes skarp Justits med disse Patienter, men det kunde ogsaa nok lade sig gøre, efter at man havde faaet en Inspektrice ved Hospitalet. Hr. Moustén havde

vel sagt, at det vilde blive nødvendigt at forbinde de to Bygninger paa Kommunehospitalet, men han havde ingen Motivering givet derfor. Antagelig kunde Forbindelsesbygningen spares foreløbig. Taleren troede, det vilde vise sig nødvendigt, at Tuberkuloseafdelingen paa Marselisborg Hospital fik sin egen Overlæge. Efter Forslaget skulde der ansættes en Afdelingslæge, men Dr. Zahlmann skulde være Overlæge for hele Hospitalet. Tuberkuloseafdelingen burde imidlertid ledes af en Specialist i Tuberkulose, men Dr. Zahlmann var ikke Tuberkuloselæge i og for sig, og det var da uheldigt, at han under sig skulde have en Læge, der var den egentlige sagkyndige. Hvad Lønspørgsmaalet angik, troede Taleren ikke, det var nødvendigt at lønne Overlægerne ved Marselisborg Hospital ens med Overlægerne ved Kommunehospitalet, idet Arbejdet ved det første næppe havde saa stort Omfang som ved det sidste. Dr. Zahlmann burde selvfølgelig have samme Løn, men det var ikke nødvendigt at lønne en ny Mand lige med de andre Overlæger. Taleren anbefalede Forslaget.

Bech ønskede at spørge Udvalget, om det mente, at man ved de store Ombygningsarbejder ved Hospitalerne og den nu foreslaaede Forandring vilde faa Hospitalsudvidelsen bragt til en foreløbig Afslutning.

Kjeld Sørensen befrygtede, at man ikke kunde gaa ret meget længere ud med Hospitalsforholdenes Forbedring, uden at Udvalget vilde foreslaa en Takstforhøjelse. Udgiften var nu 6—7 Kr. daglig pr. Patient, og vel var Tiderne dyre, men denne Side af Sagen burde der dog vist tænkes noget over. For en Del Aar siden havde man kun 1 Overlæge, medens man nu havde 6,

og det var vel Meningen at faa flere endnu. Alt i alt var der Anledning til at tænke nøjere over Forholdet, for man skulde nødig ind paa en Takstforhøjelse.

N. J o h. L a u r s e n fandt, at den korte Mening af Hr. Brammers lange Tale var, at man stod overfor et Fagforeningskrav om Ansættelse af endnu en Overlæge. Man havde tidligere hørt de smukke Toner om, at en ny Overlæge ikke behøvede saa meget i Løn, men man havde vist ogsaa set, hvad det førte til. Taleren var enig med Hr. Kjeld Sørensen i, at Hospitalsforholdene var meget dyre, og at det ikke vilde være godt at sætte Taksterne. op.

M o u s t e n fremhævede, at det var Troen paa, at de tuberkuløse vilde faa bedre Forhold paa Marselisborg Hospital end paa Kommunehospitalet, som gjorde, at Taleren kunde anbefale Forandringen. Forbindelsesbygningen var nødvendig, dels for at afhjælpe Pladsmangel og dels af Administrationshensyn. Spørgsmaalet om at ansætte en Overlæge eller en Afdelingslæge var et Spørgsmaal om Penge, og Udvalget troede, at det vilde være billigst at ansætte en Afdelingslæge. Til Hr. Bech bemærkede Taleren, at han ikke kunde sige noget om, hvorvidt man kunde tale om en Afslutning med Forbedring af Hospitalsforholdene ved Tilendebringelsen af de nu foreslaaede Foranstaltninger.

B r a m m e r troede, at Byen stod foran en stor Udviklingsperiode, og at det derfor var nødvendigt at have Hospitalsforholdene i Orden. Naar det var lykkedes Hr. N. Joh. Laursen at skaffe de 75000 Kr. i Byggetilskud, vilde det ogsaa nok lykkes for ham at faa Bevillingen overført til Marselisborg.

J a k o b J e n s e n udtalte, at en By, som voksede med et Par Tusinde Indbyggere om Aaret, aldrig blev færdig med sine Hospitalsforhold. Da det sikkert ikke vilde vare ret længe, inden der var for lidt Plads til de dermatologiske Patienter, vilde det være heldigst at lade Afdelingen blive paa Marselisborg Hospital, hvor der var Plads til Udvidelse, medens Kommunehospitalets Areal nu var saa stærkt bebygget, at Udvalget burde se sig om efter en anden Udvidelsesform.

B e c h skulde ikke benægte, at Marselisborg Hospital maaske var bedre egnet til Tuberkulosepatienter end Kommunehospitalet, men han kunde ikke se, at der skulde være noget i Vejen for at have tuberkelsyge i Nærheden af andre syge. Ved en Sammenligning i saa Henseende med de dermatologiske Patienter begik man i hvert Fald en Uret mod Tuberkulosepatienterne.

M o u s t e n mente, at selv om der vel nok ingen virkelig Fare var ved at færdes sammen med tuberkulose, saa syntes Folk dog ikke om det. Taleren vilde helst, at man lod de veneriske Patienter blive paa Marselisborg Hospital og tillige byggede et Tuberkulosehospital derude, men han var ogsaa klar over, at Udgiften derved vilde blive saa stor, at Byraadet næppe gik med dertil.

B e c h vidste godt, at der var en Del Angest for at være i Nærheden af Tuberkulosepatienter, men denne Angest var ganske overflødig, og man skulde opdrage Befolkningen til ikke at nære den.

J a k o b J e n s e n erindrede om, at en Lægeautoritet, den Gang der blev taget Bestemmelse om at oprette en Tuberkuloseafdeling paa Kommunehospitalet, havde udtalt, at den Dag ikke var fjern, da Sanatorierne var store nok til at optage alle Tuberkulosepatienter, og at man saa vilde kunne

anvende de to gamle Epidemibygninger til medicinske Patienter. Da var de veneriske Patienter paa Kommunehospitalet, og Forholdene var meget uheldige. Nu laa der en stor ny Afdeling bag de Bygninger, man tænkte at gøre til dermatologisk Afdeling, saa der blev næppe hyggeligere Tilstande end dengang.

Salling bemærkede, at Sagen havde været drøftet meget grundigt i Udvalget, og at han var gaaet med til Indstillingen, fordi Lægerne stærkt tilraadede den foreslaaede Ordning. Udvalget havde næret stor Betænkelighed ved at flytte den dermatologiske Afdeling op paa Kommunehospitalet, men Overlægen havde delvis beroliget det. Taleren troede, at de tuberkuløse vilde faa det langt bedre paa Marselisborg Hospital, hvor de vilde kunne faa en langt større Have at færdes i og i det hele taget langt friere Forhold.

Indstillingen vedtoges, idet Spørgsmaalet om, hvorvidt Statstilskudet vil blive ydet uanset Forandringer, samtidig søges afgjort.

8. (J. Nr. 102—1917). Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende **Lægespecialistbehandling** af Patienter, der indlægges paa Kommunehospitalet, saalydende:

»Der har fra Sygehusudvalgets Side været ført Forhandlinger med Lægeforeningen for Aarhus og Omegn angaaende Betaling for Specialistbehandling vedrørende Øjensygdomme samt Øre-, Næse- og Halssygdomme, og Lægeforeningen har tilstillet os medfølgende Forslag til en Overenskomst, hvorefter Forholdet vilde blive som hidtil, at Patienterne kunne indlægges gennem Kommunehospitalet til Specialistbehandling enten paa Sct. Josephs Hospital eller paa Lægernes private Kliniker.

Med Hensyn til de nye Takster tilbyder Lægeforeningen 25 % Moderation paa de Takster, der er fastsat i Overenskomsten angaaende Udøvelse af kommunal Lægehjælp i Aarhus af ³⁰/₁₀₀ 1916 § 7, 2. Stk., og Udvalget maa antage, at saafremt man skal bibeholde den nuværende Ordning, vil det ikke være muligt at faa fastsat lavere Takster. Udgiften til Speciallægerne har i den Tid, den nuværende Ordning har varet, været omtrent konstant (ca. 1000 Kr. pr. Aar), efter det nye Tilbud vil Lægehonoraret under Forudsætning af, at Patientantallet forbliver uforandret, blive ca. 4500 Kr., hertil kommer en forøget Betaling for Klinikopholdet. Hvor meget dette kan beløbe sig til er vanskeligt at sige, men antager man, at Halvdelen af Patienterne indlægges paa de private Kliniker, vil dette foraarsage en Merudgift af 4500 Kr. + 3500 Kr. ÷ 1000 Kr. = 7000 Kr.

Den ovenfor skitserede Ordning vil uden Tvivl være den bedste, men Udgiftsforøgelsen med 7000 Kr. er jo ogsaa meget betydelig.

Man kunde tænke sig den Ordning, at Specialistbehandlingen paa Klinikerne blev bevilget af Sygehusudvalget i hvert enkelt Tilfælde. Dette vilde paa den ene Side bringe Udgifterne noget ned, men paa den anden Side vilde Speciallægerne sikkert ikke yde de fornævnte 25 % Moderation.

Den billigste Maade at ordne Sagen paa vil sikkert være, at der af Kommunen ansættes 2 Speciallæger, en for Øjensygdomme og en for Øre-, Næse- og Halssygdomme. Da Kommune-hospitalet ikke har Plads til de omtalte Patienter, maa disse Læger ansættes ved Sct. Josephs Hospital.

Lønne til 2 Speciallæger kan næppe anslaa til mindre end 2000 Kr. til hver, hertil kommer, at Kommunen maaske bliver nødt til at anskaffe Instrumenter til de Vedkommende eller i hvert Fald betale Lægerne en Godtgørelse for Brug af egne Instrumenter. Denne Ordning maa anses for at være betryggende for Patienterne.

Endelig kunde man, som Kommunen tidligere har gjort, lade Specialbehandling være Hospitalet uvedkommende.

Man skal henstille, at Byraadet tager Bestemmelse om, hvilket af de 3 Alternativer man skal vælge. For saa vidt Byraadet vælger det første, skal man dog henstille, at Indlæggelse paa private Kliniker kun kan ske efter indsendt Ansøgning til Sygehusudvalget «

M o u s t e n forklarede, at det ikke havde været muligt for Udvalget at blive enig med det af Lægeforeningen nedsatte Udvalg. Udvalget havde tilbudt at forhøje Betalingen fra 25 Øre til 75 Øre pr. Dag, men det vilde Lægerne ikke gaa ind paa, og Lægernes Fordring, der vilde medføre en Merudgift paa 7000 Kr. aarlig, kunde Udvalget ikke gaa ind paa. Taleren omtalte derefter de i Indstillingen nævnte 3 Alternativer for en fremtidig Ordning og anførte herunder, at Udvalget vistnok var mest stemt for det 3. Alternativ nemlig at lade Specialbehandling være Kommunehospitalet uvedkommende. Da Lægerne ikke vilde lade Ordningen omfatte andre end Sygekassepatienter og enkelte andre, kunde Sygekasserne maaske bedre faa Forholdet ordnet end Kommunen.

K j e l d S ø r e n s e n bemærkede, at den nuværende Ordning havde virket meget tilfredsstillende, og at man derfor burde søge at bibeholde

den, hvis det var muligt. Dersom Lægerne fik for lidt, kunde Udvalget vel tilbyde dem noget mere, f. Eks. det dobbelte. I hvert Fald burde der forhandles videre med Lægerne.

M o u s t e n gentog, at Udvalget havde tilbudt Lægerne det tredobbelte for at fortsætte efter den nuværende Ordning, uden at de vilde gaa ind derpaa. Lægerne vilde have meget mere.

K j e l d S ø r e n s e n spurgte, om Lægerne ikke vilde forhandle om en ny Overenskomst paa det nuværende Grundlag.

M o u s t e n besvarede Spørgsmaalet benægtende.

M ø l l e r anbefalede, at man vendte tilbage til den gamle Ordning, hvorefter Kommunehospitalet ikke befattede sig med Specialistbehandling, og at man overlod det til Sygekasserne at forhandle med Lægerne.

K j e l d S ø r e n s e n troede ikke, at Sygekasserne kunde paatage sig Opgaven. Det vilde være bedst at blive ved det nuværende System, mod at Lægerne fik en Forhøjelse. At ansætte særlige Speciallæger vilde antagelig kun føre til, at der skulde oprettes endnu flere Overlægepladser.

B r a m m e r fandt, at meget talte for at ansætte Speciallæger, men skulde dog ikke i Øjeblikket anbefale denne Ordning, fordi han ikke kunde overse, hvad det vilde føre til, at Kommunen ansatte Speciallægerne ved Sct. Josephs Hospital. Paa den anden Side troede han ikke, det gik an at vende tilbage til den ældre Ordning, før Specialbehandlingen blev indført, og der var da kun Lægeforeningens Forslag tilbage. Dette var der i Virkeligheden heller ikke noget at sige til, naar man tog i Betragtning, hvor stort et Gode det betød for Patienterne.

Mousten fremhævede, at Udvalget ikke i Øjeblikket turde anbefale den af Lægerne tilbudte Ordning.

Kjeld Sørensen spurgte, om Udvalget ikke kunde tage Sagen tilbage og forsøge Forhandling med Lægerne om en Ordning paa det bestaaende Grundlag.

Mousten ansaa det for umuligt at faa ny Forhandling i Gang om en Ordning efter det nuværende System. Lægerne vilde ikke fortsætte.

N. Joh. Laursen havde forstaaet det saaledes, at Lægerne fik fuld Betaling for de aldersunderstøttede og fattigunderstøttede, men vilde give 25 % Rabat for Sygekassepatienter. Hvis Taleren havde opfattet det rigtigt, forstod han ikke, hvorfor Kommunen ikke skulde have de 25 % Rabat for de aldersunderstøttede og fattigunderstøttede. Det var nær ved at blive saaledes, at de, der skulde i de ikke statsanerkendte Sygekasser, var de aller vanskeligst stillede. Det vilde vist være heldigt, om Lægerne tænkte lidt over de økonomiske Forhold, ikke alene over deres egen Pung, men ogsaa over andres.

Brammer udtalte, at Lægerne ikke betragtede Kommunerne som ubemidlede og derfor ikke kunde give dem Rabat for de Patienter, for hvilke de skulde betale. Sygekasserne var bygget op paa Princippet Hjælp til Selvhjælp, de fik dels Støtte fra Staten og dels en velvillig Behandling af Lægerne, og det Princip vilde Lægerne fastholde. Det vilde være ganske urimeligt, at Lægerne skulde forære Kommunerne et vist Beløb for de for dem behandlede Patienter. Taleren kendte ikke Udvalgets Forhandling med Lægeforeningen og vidste derfor ikke, om det vilde være umuligt at komme videre paa det gamle Grundlag, men han kunde

se, at den Betaling, Speciallægerne nu fik, var saa ringe, at de ikke kunde fortsætte dermed.

N. J o h. L a u r s e n hævdede, at de 25 % Rabat til Sygekasserne ikke var nogen Gave fra Lægerne, idet disse uden Sygekasserne ofte vilde faa en stor Administrationskonto, medens de nu gennem Sygekasserne let fik deres Honorar.

B e c h fandt, at der var al Anledning til i denne Lægernes Guldalder at raabe et Vagt i Gevær overfor Lægernes Fordringer. Disse steg og steg paa alle Omraader, saa det snart ikke vilde være muligt at følge med længere.

M o u s t e n henstillede, at Byraadet tog Sagen til Efterretning eller henlagde den, idet den saa vilde falde bort ganske af sig selv til 1. April, naar den gamle Overenskomst udløb.

Sagen henlagdes.

9. (J. Nr. 340—1917). Indstilling om **Etablering af Boligtilsyn.** (Se Side 236).

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Budgetudvalgets Flertal indstiller, at Sundhedskommissionen for 1 Aar bemyndiges til at iværksætte Boligtilsyn overensstemmende med Kommissionens Forslag, og at der til Dækning af Udgifterne herved og ved det allerede etablerede Tilsyn med de husvilde for nævnte Tidsrum, stilles et Beløb af indtil 2000 Kr. til Kommissionens Raadighed (foruden det til de løbende Udgifter ved Tilsynet fornødne Beløb).

Et Mindretal (Mikal Johansen) stemte imod Indstillingen.«

F o r m a n d e n forelagde Budgetudvalgets Indstilling med Bemærkning om, at 1 Tilsynsførende syntes at være vel lidt.

B r a m m e r havde forstaaet det saaledes, at man overlod det til Sundhedskommissionen at

ansætte 1 eller 2 Tilsynsførende, naar den blot holdt Udgiften indenfor de 2000 Kr.

F o r m a n d e n bemærkede, at Forudsætningen var, at der kun skulde ansættes 1 Tilsynsførende, men at man jo intet kunde have imod, at der blev ansat 2, hvis det kunde opnaas for Beløbet.

B r a m m e r mente, at man for 1200 Kr. aarlig kunde faa en Sygeplejerske.

M ø l l e r gjorde opmærksom paa, at der kun var Tale om 2000 Kr. for 1 Aar.

J a k o b J e n s e n vilde gerne vide, hvilken Myndighed en saadan Tilsynsførende skulde have. Taleren vilde for sin Part meget betakke sig for at have saadan en til at se ind i hans Lejlighed.

F o r m a n d e n udtalte, at den Tilsynsførende ikke skulde udrustes med nogen særlig Myndighed og altsaa ikke kunde give noget Paabud, men at det forudsattes, at vedkommende vilde have Evne til at komme ind, hvor man mente det formaals-tjenligt.

P. P e t e r s e n troede ikke, at een Dame som Tilsynsførende kunde udrette noget virkeligt i en By med 70000 Indbyggere, saa det skulde nok vise sig, at der vilde blive fortsat med en 3—4 Stykker og Kontor. Selve Institutionen var egentlig oprørende, og det var nærmest en Uforskam-methed, om man skulde finde sig i, at saadan en saa efter i ens Lejlighed. Selv om man kunde bortvise den Tilsynsførende, var alene det, at vedkommende kom for at se efter, en Fornærmelse.

F o r m a n d e n troede ikke, at Tilsynet vilde komme andre Steder, end hvor der var god Grund dertil.

C h r i s t e n s e n bemærkede, at der naturligvis kunde siges mange Morsomheder i denne Sag, men at det faktiske Forhold dog var, at baade

Sundhedskommissionen og Lægerne ofte havde fundet det heldigt, at der kunde gives Folk Raad og Vejledning, ligesom der jo ogsaa fandtes adskillige ulovlige og sundhedsfarlige Lejligheder, som det vilde være heldigt at have lidt Indseende med. Hvis den Tilsynsførende var en forstandig Dame, vilde der sikkert opnaas ikke saa lidt ved Institutionen.

Salling kunde som Medlem af Sundhedskommissionen anbefale Bevillingen. I adskillige Forhold kunde Vejledning fra en saadan Tilsynsførende være særdeles paa sin Plads, og der fandtes mange Lejligheder, som var i en saadan Tilstand, at de i høj Grad trængte til Tilsyn.

Mousten fandt, at det Tilsyn, der hidtil var blevet udøvet hos de husvilde, havde virket meget heldigt. Blandt andet var det saaledes ved Tilsynets Hjælp lykkedes at opdage et Skarlagensfebertilfælde i en af Skolerne, saaledes at Sygdommen ikke havde faaet Lov til at brede sig.

Bech beklagede, at et saadant Tilsyn skulde være nødvendigt, idet det var et Bevis paa, at det Tilsyn, der øvedes gennem dem, man boede i Hus sammen med, ganske svigtede. Naar Sundhedskommissionen imidlertid indstillede, at man ordnede sig paa den foreslaaede Maade, kunde Taleren anbefale, at man prøvede for 1 Aar.

Søren Petersen oplyste, at de paagældende Forhold hidtil var blevet undersøgt ved Sundhedspolitiet, men at dette ikke virkede saa godt, som man kunde ønske, og at man ansaa et Tilsyn, der blev udøvet af en Dame, for heldigere. Der var god Grund til at faa lidt Haand i Hanke med, hvilke Lejligheder der blev budt at bo i her i Byen. Navnlig i Aagade og Fiskergade fandtes der mange elendige Lejligheder, saa der var ingen

Tvivl om, at en saadan Tilsynsførende kunde gøre megen Gavn. For dem, der holdt deres Lejlighed i Orden, kunde Tilsynet absolut ikke være nogen Gene.

Jakob Jensen pegede paa, at Sundhedsbetjentene jo havde Ret og Pligt til at gaa ind i hver eneste Gaard og se efter, om der var ordentlige Forhold. Da Hr. Søren Petersen havde nævnt, at der fandtes daarlige Lejligheder i Aagade, vilde Taleren erindre om, at han meget stærkt havde talt imod at give store Byggedispensationer i denne Gade, men at Sundhedskommissionen og Bygningskommissionen havde anbefalet Dispensationerne. Det var de altfor store Dispensationer, der skabte de daarlige Lejligheder.

Brøndum troede, at en Dame i dette Tilfælde var mere paa sin Plads end Politiet. Iøvrigt var det hele jo kun et Forsøg. Taleren henstillede, at det blev indskærpet Damen at vise den størst mulige Takt, naar hun skulde undersøge en Lejers Forhold.

Christensen var bange for, at Politimesteren snart vilde forlange 2—3 nye Betjente, hvis Politiet skulde overtage det Tilsyn, man tilsigtede at oprette. Bygningskommissionen havde næppe gaaet med til større Byggedispensationer end Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, hvoraf Hr. Jakob Jensen var Medlem.

Jakob Jensen vidste intet af, at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse havde givet nogen Dispensation.

Indstillingen vedtoges

10. (J. Nr. 25^s—1917). Andragende fra forskellige Restauratører og Ejere af Foreningslokaler om, at Tilladelsen til at holde Foreningslokaler aabne

til Kl. 1 Nat en Gang om Ugen udvides til 2 Gange ugentlig.

Fra Politimesteren forelaa Erklæring om, at det formentlig tilkom Indenrigsministeriet at meddele den ansøgte Dispensation.

Formanden kunde give Politimesterens Erklæring sin Tilslutning. Hvis man vilde anbefale Andragendet, maatte dette indsendes til Indenrigsministeriet.

Jakob Jensen tilraadede, at man ikke anbefalede Andragendet. Man havde nu endelig opnaaet at faa en tidligere Lukketid, og det skulde man helst blive ved.

Møller kunde gaa med til at anbefale Andragendet. Københavns Magistrat havde anbefalet et lignende Andragende.

Kjeld Sørensen henstillede, at man nægtede at anbefale Andragendet.

Marthin Pedersen mente, at der var visse Forhold, som gjorde det ønskeligt, at Foreningslokaler kunde holde aabent et Par Gange om Ugen til Kl. 1. Andragendet burde derfor anbefales.

P. Petersen syntes, at der var saa mange Indskrænkninger for Erhvervslivet, at der var god Grund til at forsøge at lette dem noget. Det var ikke urimeligt, at Foreningslokaler fik Lov til at holde aabent til Kl. 1 to Gange om Ugen.

Det vedtoges at anbefale den ansøgte Dispensation.

11. (J. Nr. 3—1917). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** i Slagtehusets Regnskab for 1916—17. — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

12. (J. Nr. 3—1917). Indstillinger om **Efterbevilling af Overskridelser** i Sundhedsvæsenets, Indkvar-

teringsvæsenets, Snekastningens, Sygehusenes, Bro-
lægningsvæsenets, Forskønnelsesvæsenets og Skov-
væsenets Regnskaber for 1916—17.

Overgik til 2. Behandling.

13. (J. Nr. 7⁸—1917). Indstilling fra Indkvarteringskommissionen om **Anskaffelse af en ny Kedel til Fælleshusholdningen paa Artillerikasernen** til Beløb ca. 1000 Kr., der afholdes som almindelig Vedligeholdelsesudgift og opføres paa næste Aars Budget.

Indstillingen vedtoges.

14. Andragende om Tilladelse til **Sammenlægning** af
a. (J. Nr. 1⁴²—1917). Matr. Nr. 265 og 272 b af Bygrundene.
b. (J. Nr. 1⁴³—1917). Matr. Nr. 1717 og 1718 af Bygrundene.

Anbefaledes.

15. (J. Nr. 2¹⁷⁰—1917). Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens § 12** for Vesterbrogade Nr. 41—43.

Anbefaledes.

16. Andragende om **Dispensation fra W. C. Regulative** for:

- a. (J. Nr. 2¹⁶⁷—1917). Jægergaardsvej Nr. 146.
b. (J. Nr. 2¹⁶⁸—1917). Sønderalle Nr. 40.

Bevilgedes.

17. Det vedtoges at bemyndige Udvalget for Bygninger og Inventar til at indlægge **Gas i de Barakker**, hvis Beboere er i Stand til at skaffe de fornødne Lamper.

